

Bruksela, 24 czerwca 2026 r.
(OR. en)

10465/26

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0544(CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

NOTA DO PUNKTU A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Rada
Dotyczy:	Pakiet „Horyzont Europa”: Program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2028–2034) Program szczegółowy służący realizacji programu „Horyzont Europa” – Częściowe podejście ogólne

Delegacje otrzymują w załączeniu zmieniony tekst prezydencji.

Kwestia wszystkich kwot odniesienia pozostaje nierozstrzygnięta do czasu zakończenia negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych.

Przepisy w nawiasach są wyłączone z częściowego podejścia ogólnego.

Wniosek

DECYZJA RADY

ustanawiająca program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” na lata 2028–2034 oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylająca decyzję (UE) 2021/764

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 182 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 182 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” na lata 2028–2034 (zwany dalej programem „Horyzont Europa”), ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”], ma być realizowany poprzez programy szczegółowe, które określają szczegółowe zasady ich realizacji, ustalają czas ich trwania oraz przewidują środki uznane za niezbędne.
- (2) Podczas gdy rozporządzenie XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”] określa cel ogólny i cele szczegółowe programu „Horyzont Europa”, strukturę oraz ogólne kierunki prowadzonych działań, w niniejszym programie szczegółowym służącym realizacji programu „Horyzont Europa” (zwanym dalej „programem szczegółowym”) należy określić cele operacyjne i działania, które są objęte poszczególnymi częściami programu „Horyzont Europa”. Przepisy dotyczące realizacji określone w rozporządzeniu XXX mają pełne zastosowanie do programu szczegółowego.
- (2a) Aby zagwarantować jak największe oddziaływanie na cele programu szczegółowego, jak również na priorytety, które zostaną określone przez mechanizmy zarządzania, należy zapewnić skoordynowane podejście między różnymi instrumentami i działaniami wykorzystywanymi do realizacji programu szczegółowego.
- (3) Naukową i techniczną treść programu szczegółowego dotyczącą niejądrowych działań bezpośrednich JRC skonsultowano z Radą Gubernatorów Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) ustanowioną decyzją Komisji 96/282/Euratom⁴.
- (4) W niniejszej decyzji Rady określa się orientacyjną pulę środków finansowych przeznaczonych na program szczegółowy.

⁴ Decyzja Komisji 96/282/Euratom z dnia 10 kwietnia 1996 r. w sprawie reorganizacji Wspólnego Centrum Badawczego (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) W celu zapewnienia jednolitych warunków realizacji programu szczegółowego za pośrednictwem programów prac należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁵.
- (5a) Programy prac powinny mieć na celu uproszczenie oraz zapewnienie elastyczności i dostępności dla wnioskodawców. W ramach strategicznie określonych priorytetowych obszarów tematycznych należy zapewnić zrównoważone podejście między działaniami oddolnymi a wcześniej ustalonymi tematami. W programach prac należy zmniejszyć liczbę tematów, skrócić ich opisy i ograniczyć tematy dotyczące jednego projektu, promując w ten sposób bardziej otwarty i konkurencyjny proces oraz dając wnioskodawcom większą swobodę w określaniu różnych ścieżek osiągnięcia odpowiednich celów w zakresie badań naukowych i innowacji.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13–18).

- (5b) Aby zapewnić spójne i strategiczne ukierunkowanie Programu oraz umożliwić państwom członkowskim wnoszenie strategicznego wkładu na wczesnym etapie przed opracowaniem programów prac, proces ustalania strategicznych priorytetów powinien rozpocząć się od odpowiednich analiz, w tym pochodzących z obserwatorium ds. powstających technologii, sprawozdań prognostycznych, a także od opartego na dowodach wkładu zainteresowanych stron, a następnie doradztwa ze strony Komitetu Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji (ERAC). Doradztwo to powinno stanowić wkład w przygotowanie przez Komisję wieloletniego dokumentu strategicznego programu „Horyzont Europa” obejmującego cztery filary programu. Część wieloletniego dokumentu strategicznego programu „Horyzont Europa” obejmująca komponent „Konkurencyjność” filaru II powinna być taka sama jak część wieloletniego dokumentu strategicznego Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK) obejmująca komponent „Konkurencyjność” filaru II. Skład strategiczny komitetu programu „Horyzont Europa” powinien przedstawić Komisji zalecenia dotyczące ogólnego strategicznego kierunku i strategicznych priorytetów programu „Horyzont Europa” przed przygotowaniem programów prac. Skład strategiczny w swojej roli doradczej powinien również służyć jako forum ułatwiające współpracę i wymianę informacji między państwami członkowskimi w kwestiach związanych z niniejszym rozporządzeniem. Powinien on również przyczyniać się do zapewnienia spójności i synergii z innymi programami i instrumentami Unii, aby zmaksymalizować oddziaływanie i uniknąć nakładania się działań w całej ścieżce innowacji. W szczególności należy zapewnić odpowiednią koordynację, w tym wspólne posiedzenia, z Komitetem Generalnym ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) XXX [EFK], działającym w charakterze doradczym, aby zająć się kwestiami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania związanymi z badaniami naukowymi, innowacjami i konkurencyjnością, w szczególności strategicznymi kierunkami i priorytetami komponentu „Konkurencyjność” filaru II programu „Horyzont Europa”.

- 5c. Komisja powinna regularnie informować komitet programu o ogólnych postępach w realizacji programu szczegółowego oraz terminowo przekazywać mu informacje na temat wszystkich działań i komponentów. Powinno to obejmować: informacje na temat poszczególnych projektów, umożliwiające monitorowanie całego cyklu życia każdego wniosku, dotyczące w szczególności: złożonych wniosków; rezultatów oceny poszczególnych wniosków; umów o udzielenie dotacji; projektów przerwanych i zakończonych. Informacje na temat wyników poszczególnych zaproszeń i realizacji projektów, w szczególności dotyczące: rezultatów poszczególnych zaproszeń; wyników oceny wniosków i odstępstw od tych ocen na liście rankingowej; próśb o skorygowanie wniosków; wyników negocjacji umów o udzielenie dotacji; realizacji projektów, w tym danych dotyczących płatności i wyników projektów; wniosków utrzymanych na podstawie oceny niezależnych ekspertów, ale odrzuconych przez Komisję. Informacje na temat realizacji programu, w tym istotne informacje na poziomie programu „Horyzont Europa”, programu szczegółowego, poszczególnych celów szczegółowych i powiązanych tematów, a także na temat synergii z innymi odpowiednimi programami Unii. Informacje na temat wykonania komponentów i podkomponentów budżetu programu „Horyzont Europa”.
- (6) Ze względu na istotne skutki finansowe programu szczegółowego do przyjmowania programów prac należy stosować procedurę sprawdzającą określoną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011, z wyjątkiem Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), w przypadku której stosowana będzie procedura doradcza.
- (7) Program szczegółowy zastępuje program szczegółowy służący realizacji programu „Horyzont Europa” ustanowiony decyzją Rady (UE) 2021/764⁶. Należy zatem uchylić decyzję Rady (UE) 2021/764.

⁶ Decyzja Rady (UE) 2021/764 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiająca program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylająca decyzję 2013/743/UE (Dz.U. L 167I z 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>)

- (8) Program szczegółowy powinien być realizowany zgodnie z zasadą praworządności oraz prawami i zasadami określonymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a także powinien być zgodny z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii i państw członkowskich wynikającymi z instrumentów międzynarodowych, których są stronami, w tym z Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i protokołów dodatkowych do niej, a także z instrumentów takich jak Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Rozdział I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza decyzja ustanawia program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” na okres wieloletnich ram finansowych („WRF”) na lata 2028–2034 (zwany dalej „programem szczegółowym”), określony w art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”].
2. [Niniejsza decyzja określa budżet programu szczegółowego na lata 2028–2034, zasady realizacji programu szczegółowego oraz działalność, która ma być prowadzona w ramach tego programu.]
3. Definicje, cele, struktura i budżet programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” określone w rozporządzeniu XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”] mają również zastosowanie do programu szczegółowego.

Artykuł 2

Cele operacyjne

1. Program szczegółowy przyczynia się do realizacji celu ogólnego i celów szczegółowych określonych w art. 3 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”].
2. Program szczegółowy ma następujące cele operacyjne:
 - a) wspieranie prowadzenia doskonałych badań naukowych oraz tworzenia wiodących na świecie instytucji badawczych;
 - b) wspieranie mobilności, szkoleń i rozwoju kariery naukowców;
 - c) przyciąganie do Europy i zatrzymywanie w Europie wybitnych naukowców;
 - d) wspieranie i wzmacnianie współpracy i wielodyscyplinarności, w tym z uwzględnieniem nauk społecznych i humanistycznych, w celu generowania nowej wiedzy;
 - e) zwiększanie waloryzacji wiedzy i zachęcanie do wykorzystywania rezultatów badań naukowych i innowacji, w tym poprzez działania normalizacyjne;
 - f) łączenie i rozwijanie infrastruktur badawczych i technologicznych w całej europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) w celu zapewnienia transnarodowego dostępu oraz optymalizowanie ich wykorzystania;
 - g) wspieranie tworzenia i zwiększania skali start-upów z obszaru deep tech oraz innowacyjnych start-upów;
 - h) wspieranie absorpcji technologii oraz demonstracji innowacji radykalnych;
 - i) zwiększenie udziału organizacji badawczych z państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa oraz państw będących w okresie transformacji, o których mowa w art. 19 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”];
 - j) sprzyjanie otwartej nauce i zapewnienie widoczności dla ogółu społeczeństwa oraz otwartego dostępu do rezultatów, o ile to możliwe.

[Artykuł 3

Budżet

1. Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”] orientacyjna pula środków finansowych na realizację programu szczegółowego na lata 2028–2034 wynosi 175 002 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Kwotę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, rozdziela się między części określone w art. 6 ust. 2 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”].]

Artykuł 4

Programy prac

1. Program szczegółowy jest realizowany poprzez programy prac, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Komisja regularnie i począwszy od wczesnego etapu informuje komitet, o którym mowa w art. 18, o ogólnych postępach w realizacji działań pośrednich programu szczegółowego, również po to, aby umożliwić temu komitetowi przedstawienie na wczesnym etapie odpowiedniego wkładu w przygotowanie programów prac.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego programy prac określają:

- a) działania, rodzaj finansowania i powiązany budżet;
- b) kryteria kwalifikowalności i kryteria wyboru ustanowione w rozporządzeniu [„Horyzont Europa”];
- c) jedną stopę finansowania na działanie;
- e) działania, do których mają zastosowanie przepisy szczegółowe, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa badań naukowych, własności rezultatów, waloryzacji i upowszechniania, przenoszenia własności i udzielania licencji, a także praw dostępu do rezultatów;
- ea) procedurę przeglądu oceny.

- 1a. Programy prac, o których mowa w ust. 2, obejmują działalność w zakresie badań naukowych i innowacji opartych na współpracy, o której to działalności mowa w art. 11 ust. 1 lit. b) niniejszej decyzji.
2. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, odrębne programy prac do celów realizacji działań w ramach wymienionych niżej komponentów, jak określono w art. 1 ust. 3. Składy określone w art. 18 ust. 2 odpowiadają za swoją część programów prac:
- a) Europejska Rada ds. Badań Naukowych (ERBN), w przypadku której program prac opracowuje Rada Naukowa ERBN na podstawie art. 7 ust. 9 lit. a) ppkt (ii), zgodnie z art. 18 ust. 3. Komisja odstępuje od programu prac opracowanego przez Radę Naukową ERBN wyłącznie zgodnie z art. 7 ust. 4 akapit drugi. W takim przypadku Komisja przyjmuje program prac w drodze aktu wykonawczego zgodnie z art. 18 ust. 4. Komisja należycie uzasadnia takie działanie;
 - b) Europejska Rada ds. Innowacji (EIC), w przypadku której program prac przygotowuje się zgodnie z opinią zarządu EIC na podstawie art. 12 ust. 1 lit. b), zgodnie z art. 18 ust. 4;
 - c) działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA), społeczeństwo, europejskie ekosystemy innowacji, europejska przestrzeń badawcza, infrastruktury badawcze i technologiczne, rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości, zgodnie z art. 18 ust. 4;
 - d) JRC, w przypadku którego w wieloletnim programie prac uwzględnia się opinię przekazaną przez Radę Gubernatorów JRC, o której mowa w decyzji Komisji 96/282/Euratom;
 - da) partnerstwa europejskie oparte na programie prac.

3. [Działania w zakresie badań naukowych i innowacji, o których mowa w segmentach polityki opisanych w rozdziałach IV–VII rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności], włącza się do specjalnej części programów prac służących realizacji odpowiednich celów szczegółowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a)–d) rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności]. Te programy prac przyjmuje się zgodnie z art. 15 i 84 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności].]

Artykuł 5

Partnerstwa europejskie

1. Podstawą partnerstw europejskich jest jasne podejście oparte na cyklu życia, obejmujące ich określanie, wybór, realizację i monitorowanie oraz stopniowe wycofywanie finansowania unijnego, zgodnie z przepisami określonymi w niniejszym artykule. Komisja i państwa członkowskie współpracują ze sobą przez cały cykl życia partnerstwa. W szczególności państwa członkowskie są od wczesnego etapu angażowane w określanie spójnego portfela partnerstw.
- 1a. Partnerstwa europejskie wybiera się w drodze konkurencyjnej, otwartej, niedyskryminacyjnej i przejrzystej procedury opartej na zestawie wymiennych kryteriów i podejściu preferującym silne portfele, dzięki czemu zestaw inicjatyw jest spójny i komplementarny. Oprócz wymogów określonych w art. 11 rozporządzenia (UE) XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”] kandydujące partnerstwa muszą spełniać następujące kryteria wyboru:
- a) adekwatność portfela: zapewnienie ogólnej spójności i zgodności portfela partnerstwa, przy założeniu, że kandydaci spełniają wszystkie kryteria wyboru oraz charakteryzują się adekwatnością w ramach strategicznego, spójnego i komplementarnego portfela działań;
 - b) masa krytyczna: budżet partnerstw (wkłady Unii i partnerów) odpowiada okresowi ich trwania, zapewniając wystarczające zasoby na sfinansowanie co najmniej jednego istotnego zaproszenia do składania wniosków rocznie;

- c) skład partnerstw: wymagany jest, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, udział podmiotów publicznych z co najmniej dziesięciu państw członkowskich lub, w stosownych przypadkach, podmiotów prywatnych reprezentujących istotne segmenty ich odpowiednich ekosystemów przy zapewnieniu szerokiego i zrównoważonego zaangażowania kluczowych zainteresowanych stron;
- d) znaczenie ogólnoeuropejskie: partnerstwa muszą mieć znaczenie ogólnoeuropejskie, w tym w postaci szeroko zakrojonej i różnorodnej współpracy w całej Unii, i współpracować z odpowiednimi ekosystemami badań naukowych i innowacji;
- e) podejście zorientowane na realizację misji: partnerstwa formułują jasne, mierzalne i określone w czasie cele w okresie ich trwania, które będą stanowić podstawę monitorowania, oceny i ewaluacji;
- f) plan realizacji: partnerzy opracowują plan realizacji ex ante, obejmujący zestaw kluczowych wskaźników skuteczności działania w celu śledzenia postępów, działalność w zakresie upowszechniania i waloryzacji, w tym działania na rzecz stopniowego wycofywania finansowania unijnego;
- h) działania odziedziczone: w przypadkach gdy partnerstwa kandydujące opierają się na wcześniejszych inicjatywach, należy wykazać efektywność, skuteczność i wpływ poprzednich partnerstw.

1b. Przez cały okres ich realizacji partnerstwa europejskie zapewniają:

- a) przejrzyste ustalenia i zasady dotyczące zarządzania, oparte na wspólnych wytycznych, w tym kodeksy postępowania, gwarantujące ich funkcjonowanie w sposób otwarty i przejrzysty;
- b) ciągłą otwartość inicjatywy dzięki jasnym i przejrzystym kryteriom przystąpienia i wyjścia, w tym poprzez otwarte i konkurencyjne zaproszenia do składania wniosków dla potencjalnych nowych organizacji partnerskich oraz angażowanie partnerów i zainteresowanych stron reprezentujących różne sektory, istniejącą wiedzę, dyscypliny, w tym, w stosownych przypadkach, na poziomie międzynarodowym, z należyтым uwzględnieniem bezpieczeństwa gospodarczego i bezpieczeństwa badań naukowych;

- c) przejrzystość: partnerstwa wykazują przejrzystość w odniesieniu do określania priorytetów i celów, w tym oczekiwanych rezultatów i oddziaływania;
 - d) elastyczność dzięki terminowym rewizjom kluczowych dokumentów, takich jak strategiczne programy badań i innowacji (SRIA) oraz strategię transformacji, dostosowanych w razie potrzeby w celu zapewnienia adekwatności i wykonalności;
 - e) stałe monitorowanie obejmujące śledzenie postępów w realizacji zestawu wspólnych wskaźników specyficznych dla danego partnerstwa, takich jak wkłady partnerów, oszczędność kosztowa i otwartość na nowych partnerów;
 - f) szczegółowe informacje na temat procesu oceny i wyników ze wszystkich zaproszeń do składania wniosków w ramach partnerstw europejskich, udostępniane w sposób terminowy komitetowi programu;
 - g) strategia w zakresie danych: strategia w zakresie danych obejmuje postanowienia dotyczące wykorzystania danych utworzonych w ramach partnerstwa i zapewnia dostępność danych co najmniej 10 lat po jego zakończeniu, zgodnie z zasadami FAIR dotyczącymi danych;
 - h) włączenie MŚP i scale-upów: w stosownych przypadkach partnerstwa formułują jasne strategie sprzyjające włączeniu MŚP i scale-upów w cykl innowacji, biorąc pod uwagę ich specyficzne potrzeby i wyzwania, przed którymi stoją;
 - j) w przypadku braku przedłużenia partnerstwa europejskie wdrażają odpowiednie środki w oparciu o działania związane ze stopniowym wycofywaniem, określone w ich strategiach transformacji.
- 1c. Wspólne wskaźniki specyficzne dla danego partnerstwa opierają się na wspólnych wskaźnikach określonych w rozporządzeniu XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie wykonania] oraz na dwuletnich sprawozdaniach z monitorowania wyników partnerstw europejskich w ramach programu „Horyzont Europa” na lata 2021–2027.

- 1d. Partnerstwa europejskie ogłaszają swoje ostateczne zaproszenia do składania wniosków przed dniem 31 grudnia 2034 r. Partnerstwa europejskie określają i wdrażają najlepszy sposób transformacji. Biorąc pod uwagę strategie transformacji przygotowane ex ante, partnerstwa poddaje się niezależnej ocenie stwierdzającej, czy ich cele zostały osiągnięte, czy podejście oparte na partnerstwie jest odpowiednie, a także czy są one nadal adekwatne z punktu widzenia priorytetów polityki Unii. Ocena ta powinna obejmować zalecenie dotyczące najskuteczniejszego trybu interwencji politycznej w odniesieniu do wszelkich przyszłych działań.
- 1e. W przypadku nieprzestrzegania powyższych wymogów Komisja może zmniejszyć, zawiesić lub zakończyć finansowanie unijne lub podjąć inne odpowiednie środki. Państwa członkowskie są informowane w odpowiednim czasie o takich środkach.

Rozdział II

Doskonała nauka

Artykuł 6

Europejska Rada ds. Badań Naukowych

1. Komisja ustanawia Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERBN) w celu realizacji działań w ramach części I „Doskonała nauka” rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”], które odnoszą się do ERBN. ERBN zastępuje Europejską Radę ds. Badań Naukowych ustanowioną decyzją Rady (UE) 2021/764.
2. W skład ERBN wchodzi niezależna Rada Naukowa ERBN ustanowiona zgodnie z art. 7 oraz specjalna jednostka ERBN ds. realizacji, ustanowiona zgodnie z art. 8.
3. Przewodniczącego Rady Naukowej ERBN (zwanego dalej „przewodniczącym ERBN”) wybiera się spośród wybitnych i uznanych na arenie międzynarodowej naukowców.

4. Przewodniczącego ERBN mianuje Komisja po przejrzystym procesie rekrutacyjnym, w którym uczestniczy specjalna niezależna komisja rekrutacyjna. Proces rekrutacji oraz wybrana osoba kandydująca podlegają zatwierdzeniu przez Radę Naukową ERBN. Kadencja przewodniczącego ERBN trwa cztery lata, z możliwością jednokrotnego odnowienia.
5. Przewodniczący ERBN przewodniczy Radzie Naukowej ERBN i kieruje Radą Naukową ERBN, a także zapewnia jej kontakty ze specjalną jednostką ERBN ds. realizacji oraz reprezentuje Radę Naukową ERBN w świecie nauki.
- 5a. Przewodniczący ERBN poświęca zasadniczo co najmniej 80 % swojego czasu pracy sprawom związanym z ERBN. Przewodniczący ERBN otrzymuje od specjalnej jednostki ERBN ds. realizacji wsparcie niezbędne do wykonywania swoich funkcji.
7. ERBN działa zgodnie z podstawowymi zasadami doskonałości naukowej, otwartej nauki, autonomii, wydajności, skuteczności, przejrzystości, rozliczalności i rzetelności badawczej. Zapewnia ciągłość działań prowadzonych przez ERBN na mocy decyzji Rady (UE) 2021/764.
8. Poprzez swoje działania ERBN wspiera w sposób oddolny badania pionierskie prowadzone we wszystkich dziedzinach przez głównych badaczy i ich zespoły konkurujące na poziomie europejskim, w tym również przez naukowców na wczesnym etapie kariery.
9. Komisja pełni rolę gwaranta niezależności i rzetelności ERBN i zapewnia właściwe wykonanie powierzonych jej zadań.
10. Komisja dopilnowuje, aby działania ERBN były realizowane zgodnie z zasadami określonymi w ust. 7 niniejszego artykułu oraz ogólną strategią dla ERBN, o której mowa w art. 7 ust. 4 lit. a), ustanowioną przez Radę Naukową ERBN.

Artykuł 7

Rada Naukowa

1. Rada Naukowa ERBN składa się z maksymalnie 22 niezależnych naukowców, inżynierów i pracowników akademickich cieszących się najwyższym uznaniem i dysponujących odpowiednią wiedzą specjalistyczną, zarówno kobiet, jak i mężczyzn, z różnych grup wiekowych, i skład ten zapewnia różnorodność obszarów badawczych i zróżnicowane pochodzenie geograficzne. Działają oni we własnym imieniu, w sposób niezależny od wpływów zewnętrznych. Członków Rady Naukowej ERBN mianuje Komisja po przeprowadzeniu niezależnej i przejrzystej procedury ich wyznaczenia uzgodnionej z Radą Naukową ERBN, co obejmuje otwarte konsultacje ze środowiskiem naukowym oraz sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady.
2. Kadencja członków Rady Naukowej ERBN trwa cztery lata, z możliwością jednokrotnego odnowienia, na podstawie systemu rotacyjnego, który zapewnia ciągłość prac Rady Naukowej ERBN.
3. Rada Naukowa ERBN wybiera spośród swoich członków trzech wiceprzewodniczących, którzy wspomagają przewodniczącego ERBN w jego funkcjach reprezentacyjnych i w organizacji prac. Trzem wiceprzewodniczącym udziela się wsparcia w celu zapewnienia im odpowiedniej lokalnej pomocy administracyjnej w ich macierzystych placówkach.
- 3a. Członkowie Rady Naukowej ERBN otrzymują wynagrodzenie w formie honorariów za wykonywanie powierzonych im zadań oraz, w stosownych przypadkach, zwrot kosztów podróży i kosztów utrzymania.
4. Rada Naukowa ERBN wykonuje swoje zadania wyłącznie w zakresie i do celów programu szczegółowego. W tym kontekście:
 - a) ustala ogólną strategię działania dla ERBN;
 - b) ustanawia program prac dotyczący realizacji działań ERBN;

- c) określa metody i procedury wzajemnej oceny oraz oceny wniosków, na podstawie których wyłonię zostaną wnioski, które mają otrzymać finansowanie;
- d) ustala stanowisko w sprawie każdego zagadnienia, które z naukowego punktu widzenia może poprawić osiągnięcia i oddziaływanie ERBN oraz jakość prowadzonych badań naukowych;
- e) uchwała kodeks postępowania dotyczący między innymi kwestii unikania konfliktu interesów;
- f) ustanawia procedurę wyboru wiceprzewodniczących ERBN.

Komisja odstępuje od stanowiska ustalonego przez Radę Naukową ERBN zgodnie z akapitem pierwszym wyłącznie wtedy, gdy uzna, że niniejsza decyzja nie była przestrzegana. W takim przypadku Komisja przyjmuje środki mające na celu utrzymanie ciągłości realizacji programu szczegółowego i osiągania jego celów, przedstawiając powody odstąpienia od stanowiska Rady Naukowej ERBN i należycie je uzasadniając.

- 5. Rada Naukowa ERBN informuje Komisję o tendencjach badawczych, danych i wszelkich kwestiach istotnych dla kształtowania polityki oraz może przeprowadzać analizy w tym zakresie, a Komisja przekazuje te informacje państwom członkowskim.
- 6. Rada Naukowa ERBN i Komisja spotykają się co najmniej dwa razy w roku w celu przeprowadzenia w stosownym momencie szerokiej wymiany poglądów w kontekście opracowywania i realizacji strategii ERBN i kształtowania polityki przez Komisję.
- 7. Rada Naukowa ERBN jest gwarantem jakości działalności z naukowego punktu widzenia i dysponuje pełnymi uprawnieniami w zakresie decyzji dotyczących rodzaju badań naukowych, które mają być finansowane.
- 8. Rada Naukowa ERBN działa wyłącznie w interesie ERBN, zgodnie z zasadami określonymi w art. 6 ust. 7. Działa ona rzetelnie i uczciwie oraz wykonuje swoją pracę wydajnie i z zachowaniem jak największej przejrzystości.

9. W kontekście realizacji programu szczegółowego oraz w celu wykonania tych zadań Rada Naukowa ERBN podejmuje następujące działania:
- a) w odniesieniu do strategii naukowej:
 - (i) ustanawia ogólną strategię naukową ERBN przy uwzględnieniu możliwości oraz europejskich potrzeb naukowych;
 - (ii) ustanawia program prac i opracowuje zestaw środków wsparcia ERBN zgodnie ze swoją strategią naukową;
 - (iii) ustanawia niezbędne inicjatywy europejskie i międzynarodowe w zakresie informowania i współpracy w celu zwiększenia widoczności ERBN wśród najlepszych naukowców z Unii i z całego świata, zgodnie ze swoją strategią naukową;
 - b) w odniesieniu do zarządzania naukowego, monitorowania i kontroli jakości:
 - (i) zapewnia światowej klasy system wzajemnej oceny oparty na doskonałości naukowej i w pełni przejrzystym, sprawiedliwym i bezstronnym traktowaniu wniosków poprzez przyjęcie stanowisk w sprawie realizacji i zarządzania zaproszeniami do składania wniosków, kryteriów oceny, procedur wzajemnej oceny, w tym wyboru ekspertów, metod wzajemnej oceny oraz oceny wniosków, a także niezbędnych przepisów wykonawczych i wytycznych, na podstawie których, pod nadzorem Rady Naukowej ERBN, określone zostaną wnioski, które mają otrzymać finansowanie;
 - (ii) przedstawia wniosek, na podstawie którego mianuje się ekspertów w przypadku działań w zakresie badań pionierskich ERBN;
 - (iii) zapewnia, aby dotacje ERBN były realizowane zgodnie z prostymi i przejrzystymi procedurami, które kładą nacisk na doskonałość, zachęcają do inicjatywy i łączą elastyczność z odpowiedzialnością poprzez stałe monitorowanie jakości jej działalności i realizacji;

- (iv) dokonuje przeglądu i oceny osiągnięć ERBN oraz jakości i wpływu badań finansowanych przez ERBN i wydaje odpowiednie zalecenia oraz wytyczne dotyczące działań naprawczych lub przyszłych;
 - (v) wypracowuje stanowiska w każdej innej kwestii mającej wpływ na osiągnięcia i oddziaływanie działalności ERBN oraz na jakość badań naukowych prowadzonych w ramach tej części programu „Horyzont Europa”;
- c) w odniesieniu do komunikacji i upowszechniania:
- (i) poprawia globalny wizerunek i widoczność ERBN poprzez prowadzenie działalności komunikacyjnej i informacyjnej, w tym organizację konferencji naukowych, w celu promowania działalności i osiągnięć ERBN oraz rezultatów projektów finansowanych przez ERBN wśród społeczności naukowej, kluczowych zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa;
 - (ii) w stosownych przypadkach konsultuje się ze środowiskiem naukowym, inżynierskim i akademickim, regionalnymi i krajowymi agencjami zajmującymi się finansowaniem badań naukowych oraz innymi zainteresowanymi stronami;
 - (iii) systematycznie przedstawia Komisji sprawozdania ze swojej działalności.

Artykuł 8

Specjalna jednostka ERBN ds. realizacji

1. Specjalna jednostka ERBN ds. realizacji jest odpowiedzialna za administracyjne wdrażanie i realizację niniejszego komponentu programu szczegółowego. W szczególności przeprowadza ona procedury oceny, wzajemną ocenę oraz procedurę wyboru zgodnie ze strategią sformułowaną przez Radę Naukową ERBN oraz odpowiada za finansowe i naukowe zarządzanie dotacjami.

Specjalna jednostka ERBN ds. realizacji wspiera Radę Naukową ERBN w wykonywaniu wszystkich jej zadań określonych w art. 7, w tym w rozwoju jej strategii naukowej, monitorowaniu przez nią działań oraz przeglądzie i ocenie przez nią osiągnięć ERBN, jak również w prowadzeniu działalności informacyjnej i komunikacyjnej. Specjalna jednostka ERBN ds. realizacji zapewnia także dostęp do niezbędnych dokumentów i danych znajdujących się w jej posiadaniu oraz informuje Radę Naukową ERBN o swojej działalności.

W celu zapewnienia skutecznych kontaktów ze specjalną jednostką ERBN ds. realizacji w zakresie strategii i spraw operacyjnych kierownictwo Rady Naukowej ERBN i dyrektor specjalnej jednostki regularnie odbywają posiedzenia koordynacyjne.

2. Komisja zapewnia, aby specjalna jednostka ERBN ds. realizacji w sposób ścisły, skuteczny i w miarę potrzeb elastyczny przestrzegała celów i wymogów wyłącznie ERBN. W celu wypełniania swoich obowiązków określonych w art. 6 i 7 oraz w niniejszym artykule, w kontekście swoich obowiązków w zakresie wykonania budżetu, Komisja:
 - a) zapewnia ciągłość działania i odnawianie składu Rady Naukowej ERBN i zapewnia wsparcie stałemu Komitetowi Identyfikacyjnemu w celu wskazania przyszłych członków Rady Naukowej ERBN;
 - b) zapewnia ciągłość działania specjalnej jednostki ERBN ds. realizacji oraz powierzanie jej zadań i obowiązków, z należyтым uwzględnieniem opinii Rady Naukowej ERBN;
 - c) zapewnia, aby specjalna jednostka ERBN ds. realizacji realizowała pełen zakres swoich zadań i obowiązków;
 - d) mianuje dyrektora i członków kierownictwa specjalnej jednostki ERBN ds. realizacji, z uwzględnieniem opinii Rady Naukowej ERBN;

- e) zapewnia terminowe przyjęcie programu prac ERBN, stanowisk dotyczących metod realizacji oraz niezbędnych przepisów wykonawczych, w tym zasad ERBN dotyczących składania wniosków oraz wzoru umowy ERBN o udzielenie dotacji, z uwzględnieniem opinii Rady Naukowej ERBN;
- ea) w sposób regularny i terminowy informuje komitet programu w składzie zajmującym się ERBN o realizacji działań ERBN i konsultuje się z nim w tej kwestii;
- f) monitoruje, jako organ odpowiedzialny za ogólną realizację Programu, specjalną jednostkę ERBN ds. realizacji i ocenia jej wyniki.

Artykuł 9

Działania „Maria Skłodowska-Curie”

1. Działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) koncentrują się na badaniach oddolnych inspirowanych przez naukowców, opartych wyłącznie na doskonałości naukowej, aby wspierać karierę naukowców, rozwój ich umiejętności i mobilność, ze szczególnym uwzględnieniem naukowców na wczesnym etapie kariery, ale pozostając otwartymi na naukowców na wszystkich etapach kariery.
2. MSCA są otwarte na każdą dziedzinę nauki objętą Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. W należycie uzasadnionych przypadkach, jeżeli pojawią się konkretne potrzeby i dostępne będzie dodatkowe finansowanie, MSCA można ukierunkować na określone działania w ramach konkretnych priorytetów tematycznych, rodzajów instytucji badawczych i innowacyjnych lub lokalizacji geograficznych w odpowiedzi na zmieniające się wymogi i potrzeby Unii w zakresie umiejętności, szkoleń naukowych, rozwoju kariery i wymiany wiedzy, w kontekście dążenia do osiągnięcia autonomii strategicznej Unii.

3. Realizacja MSCA:

- a) zapewnia atrakcyjne warunki i możliwości rozwoju kariery, pomagając w rozwiązywaniu problemów systemowych związanych z niestabilnością kariery i niepewnością w sektorze badań naukowych. MSCA aktywnie podtrzymują zasady określone w Europejskiej karcie naukowca, promując sprawiedliwą rekrutację, przejrzyste procedury i awans oparty na osiągnięciach⁷;
- c) promuje równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, różnorodność i włączenie społeczne poprzez ustanowienie wysokich standardów warunków pracy w całej europejskiej przestrzeni badawczej.

Artykuł 10

Wspólne Centrum Badawcze

1. Działalność Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) jest komplementarna wobec działań pośrednich wspierających długoterminowe cele polityki. W tym celu JRC współpracuje z międzynarodowymi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami, w tym za pośrednictwem umów o współpracy naukowej.

Działalność JRC:

- jest elastyczna i dostosowana do potrzeb polityki;
- przyczynia się do synergii z innymi inwestycjami UE;
- dotyczy następujących obszarów:
 - (i) wsparcia naukowego i technicznego dla priorytetów polityki Unii, w szczególności (lecz nie wyłącznie) priorytetów określonych w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności oraz tych określonych w odniesieniu do części I, II, III i IV programu „Horyzont Europa”;

⁷ Zalecenie Rady z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie europejskich ram mających na celu przyciąganie i zatrzymywanie talentów w obszarze badań naukowych, innowacji i przedsiębiorczości w Europie (C/2023/1640). <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>.

- (ii) integracji wiedzy i wpływu polityki;
- (iii) rozwoju terytorialnego i wsparcia ze strony państw członkowskich;
- (iv) doskonałości naukowej i współpracy międzynarodowej;
- (v) otwartej nauki, wymiany wiedzy i budowania zdolności.

Rozdział III

Konkurencyjność i społeczeństwo

Artykuł 11

Badania naukowe i innowacje oparte na współpracy

1. Działalność w zakresie badań naukowych i innowacji opartych na współpracy, o której mowa w art. 15 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”], jest realizowana:
 - a) w przypadku komponentu „Konkurencyjność” filaru II – w specjalnie przeznaczonych na ten cel części programu prac przyjętego na podstawie art. 15 ust. 1a rozporządzenia [EFK]. Obejmuje to działalność w zakresie badań naukowych i innowacji objętą segmentami polityki opisanymi w rozdziałach IV–VII rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, zgodnie z przepisami rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”];
 - b) w przypadku komponentu „Społeczeństwo” filaru II – w programie prac przyjętym na podstawie art. 4 ust. 2. Ta działalność w zakresie badań naukowych i innowacji ma na celu ukierunkowanie transformacji społecznej i kulturowej, a także wspieranie kształtowania polityki opartego na dowodach na rzecz przyszłościowych, odpornych społeczeństw:
 - (i) zrozumienie skutków zmian geopolitycznych, nowych technologii, zmian środowiskowych, klimatycznych i demograficznych oraz opracowanie działań niezbędnych do zapewnienia zdrowego, zrównoważonego i odpornego społeczeństwa oraz zagospodarowania przestrzennego z myślą o dobrostanie obywateli;

- (ia) wspieranie demokratycznych, zróżnicowanych kulturowo, inkluzywnych, sprawiedliwych społecznie, bezpiecznych i pokojowych społeczeństw oraz stymulowanie rządów demokratycznych i innowacji w usługach publicznych;
- (ib) wspieranie europejskich kultur i europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz wzmacnianie sektorów kultury i branż kreatywnych.

3. W ramach filaru II Programu wsparcia na rzecz części misji UE ustanowionych na mocy art. 8 rozporządzenia (UE) 2021/695 dotyczącej badań naukowych i innowacji udziela się do 2030 r. Wspieraniu działalności w zakresie badań naukowych i innowacji w kontekście Instrumentu Nowego Europejskiego Bauhausu w ramach programu „Horyzont Europa” towarzyszą działania mające na celu wdrażanie rozwiązań w ramach innych programów unijnych.

Rozdział IV

Innowacje

Artykuł 12

Zarząd Europejskiej Rady ds. Innowacji

1. Zarząd Europejskiej Rady ds. Innowacji (Rada EIC) doradza Komisji w odniesieniu do:
- a) ogólnej strategii dotyczącej komponentu EIC w ramach filaru III „Innowacje” programu „Horyzont Europa”, z uwzględnieniem komplementarności z Europejskim Funduszem Konkurencyjności;
 - b) programu prac dotyczącego realizacji działań EIC, w tym kryteriów oceny wniosków i odpowiedniej równowagi między różnymi rodzajami wsparcia finansowego;
 - c) identyfikowania nowych trendów technologicznych w ramach portfeli EIC oraz strategicznych portfeli projektów, w sposób komplementarny i synergiczny z obserwatorium ds. powstających technologii w ramach EFK;

- d) profilu kierowników programów EIC;
 - e) koordynacji z radą doradczą ds. gwarancji, instrumentów finansowych i działań łączonych Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, ustanowioną w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności.
2. Zarząd EIC może na wniosek Komisji wydać Komisji zalecenia dotyczące:
- a) wszelkich kwestii, które z punktu widzenia innowacyjności mogą poprawić i wesprzeć ekosystemy innowacji w całej Unii, osiągnięcia i oddziaływanie celów EIC oraz zdolności innowacyjne przedsiębiorstw w zakresie wdrażania rozwiązań;
 - b) identyfikacji, we współpracy z odpowiednimi służbami Komisji, władzami krajowymi i regionalnymi oraz innymi odpowiednimi podmiotami, ewentualnych barier regulacyjnych, z jakimi borykają się przedsiębiorcy, w szczególności przedsiębiorcy, którym przyznano wsparcie w ramach EIC;
 - c) programowania w innych częściach programu szczegółowego.
3. Zarząd EIC działa na rzecz osiągnięcia celów EIC. Działa on rzetelnie i uczciwie oraz wykonuje swoją pracę wydajnie i z zachowaniem przejrzystości.
4. Zarząd EIC składa się z 15–20 niezależnych wysokich rangą osób z różnych części ekosystemu innowacji Europy, w tym przedsiębiorców, liderów biznesu, inwestorów, ekspertów i menedżerów ds. innowacji, innowacyjnych naukowców i ekspertów ds. transferu technologii. Zarząd EIC wnosi wkład w działania informacyjne, a jego członkowie dążą do zwiększenia prestiżu marki EIC.
5. Członków zarządu EIC mianuje Komisja w następstwie otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur lub wyrażenia zainteresowania, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia równowagi pod względem wiedzy fachowej, płci, wieku, reprezentacji geograficznej i tematyki.
6. Ich kadencja trwa dwa lata, z możliwością dwukrotnego odnowienia.

7. Na czele zarządu EIC stoi przewodniczący, który jest osobą publiczną wysokiej rangi związaną ze środowiskiem innowacji i mającą udokumentowane doświadczenie i solidne rozeznanie w dziedzinie rozwoju innowacji – od badań naukowych po rynek i zwiększanie skali.
8. Przewodniczący zarządu EIC ma status niezależnego specjalnego doradcy i jest mianowany przez Komisję w wyniku przejrzystego procesu rekrutacyjnego. Kadencja przewodniczącego zarządu EIC trwa cztery lata, z możliwością jednokrotnego odnowienia.
9. Przewodniczący zarządu EIC kieruje posiedzeniami zarządu EIC, przygotowuje jego posiedzenia, przydziela zadania członkom oraz może ustanawiać specjalne podgrupy. Przewodniczący zarządu EIC reprezentuje poglądy zarządu EIC w świecie innowacji oraz pośredniczy w kontaktach z Komisją.
10. Komisja uchwała kodeks postępowania zarządu EIC dotyczący w szczególności kwestii unikania konfliktów interesów i naruszenia poufności. Członkowie zarządu EIC zgadzają się przestrzegać kodeksu postępowania po objęciu stanowiska.
11. Komisja zapewnia wsparcie administracyjne zarządowi EIC i przewodniczącemu zarządu EIC.

Artykuł 13

Europejskie ekosystemy innowacji

Program szczegółowy wspiera:

- a) tworzenie i wspieranie połączonych centrów w całej Unii, promując współpracę i zapewniając naukowcom, innowatorom, start-upom i scale-upom dostęp do zasobów, partnerów oraz wiedzy fachowej i usług dostosowanych do potrzeb, w tym możliwości inwestycyjnych, pierwszych nabywców badań naukowych i innowacji oraz innowacyjnych rozwiązań, przedsiębiorstw, ośrodków doświadczalnych, infrastruktur badawczych i technologicznych, możliwości nawiązywania kontaktów i tworzenia sieci kontaktów, talentów w zakresie przedsiębiorczości, coachingu i mentoringu;

- b) działalność mającą na celu rozwijanie ogólnoeuropejskich ekosystemów innowacji w kluczowych obszarach tematycznych, integrując i wzmacniając atuty i potencjał, tworząc i poszerzając transgraniczne sieci i współpracę, przyspieszając absorpcję wiedzy i technologii, wspierając rozwój umiejętności w zakresie innowacji i przedsiębiorczości oraz tworzenie spółek na wczesnym etapie rozwoju, a także wspierając integrację trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii. Działalność ta obejmuje wsparcie wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT);
- c) programy wspierające innowacyjne MŚP, start-upy i scale-upy w ekspansji i dostępie do rynków międzynarodowych poprzez badania rentowności rynku, narzędzia innowacji ukierunkowanych terytorialnie, współpracę w zakresie badań naukowych i innowacji, wymianę talentów, dostosowany do potrzeb mentoring, dostęp do globalnych sieci inwestorów, wskazówki regulacyjne, lokalne wsparcie marketingowe i usługi miękkiego lądowania w państwach docelowych, i które to programy są wzajemnie powiązane z połączonymi centrami i ekosystemami innowacji;
- d) inne działania wspierające rozwój ekosystemów innowacji i ich łączność, w tym badania, analizę porównawczą, wzajemne uczenie się między podmiotami innowacyjnymi oraz koordynację krajowych i regionalnych polityk i strategii innowacyjności, w tym strategii inteligentnej specjalizacji.

Rozdział V

Europejska przestrzeń badawcza

Artykuł 14

Europejska przestrzeń badawcza

1. Tworzenie europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) jest wspólnym wysiłkiem Unii i jej państw członkowskich. Program szczegółowy pomaga państwom członkowskim i w stosownych przypadkach odpowiednim zainteresowanym stronom i państwom trzecim stowarzyszonym z Programem w osiągnięciu wspólnie uzgodnionych celów i priorytetów określonych w Pakcie na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie⁸, poprzez wspieranie działań zgodnych z celami EPB i obszarami priorytetowymi oraz propagowanie i przestrzeganie wartości i zasad EPB.
2. Narzędzie wspierania polityki zapewnia państwom członkowskim i, w stosownych przypadkach, ich regionom, zgodnie z ich wewnętrznym podziałem kompetencji w dziedzinie badań naukowych i innowacji, oraz państwom trzecim stowarzyszonym z Programem praktyczne wsparcie ze strony ekspertów w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie reform, które poprawiają jakość ich inwestycji, polityk i systemów w zakresie badań naukowych i innowacji. Przyczynia się ono do budowania silniejszych i skuteczniejszych krajowych i regionalnych systemów badań naukowych i innowacji oraz solidniejszej europejskiej przestrzeni badawczej.

⁸ Zalecenie Rady (UE) 2021/2122 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie, Dz.U. L 431 z 2.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

Rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości

W ramach komponentu „Rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości” program szczegółowy wspiera prawdziwie zintegrowany i spójny ekosystem badań naukowych i innowacji w Unii, z uwzględnieniem obszarów priorytetowych paktu na rzecz badań naukowych i innowacji, poprzez zwiększanie dostępu do doskonałości w zakresie badań naukowych i innowacji w całej Unii oraz priorytetowe traktowanie inwestycji i reform strukturalnych. Dysproporcje między państwami wiodącymi a mniej rozwiniętymi pod względem efektywności badań naukowych i innowacji niweluje się poprzez różnorodny portfel działań służących budowaniu solidnej bazy naukowej oraz łączeniu podmiotów i ekosystemów, a także zachęcających do strukturalnych reform polityki na szczeblu krajowym i regionalnym mających na celu m.in. zwiększenie atrakcyjności kariery naukowej, umiędzynarodowienie, poprawę skuteczności zarządzania instytucjami zajmującymi się problematyką badań naukowych i innowacji oraz kierowania nimi lub dopasowanie działalności do inicjatyw Unii.

Infrastruktury badawcze

1. Program szczegółowy wspiera projektowanie, rozwijanie, budowę, rozwój, znaczną modernizację oraz integrację infrastruktur badawczych będących przedmiotem zainteresowania Unii. Ułatwia on dostęp użytkownikom w całej Europie.
2. Działalność w zakresie infrastruktur badawczych obejmuje:
 - a) rozwój, konsolidację i usprawnianie unijnego krajobrazu infrastruktur badawczych, w tym koordynację między zdolnościami unijnymi a krajowymi, oraz pokrycie do 20 % kosztów budowy lub znacznej modernizacji ważnych zdolności światowej klasy;
 - b) zwiększanie transnarodowego dostępu do infrastruktury badawczej we wszystkich dziedzinach i sektorach oraz dostosowanie się do nowo powstających społeczności użytkowników, rozszerzanie zaangażowania poza głównych użytkowników badań naukowych, z uwzględnieniem MŚP, start-upów i scale-upów;
 - c) zwiększanie odporności i trwałości infrastruktur badawczych adekwatnie do szybkiego rozwoju naukowo-technologicznego;

- d) promowanie suwerenności danych i dalsze rozwijanie sieci możliwych do znalezienia, dostępnych, interoperacyjnych, nadających się do ponownego wykorzystania (FAIR) danych badawczych możliwych do przetwarzania przez maszyny, w tym poprzez rozszerzenie i konsolidację europejskiej chmury dla otwartej nauki jako europejskiej przestrzeni danych badawczych, a także wspieranie synergii z europejskimi sektorowymi przestrzeniami danych;
- da) współpracę i tworzenie sieci kontaktów między infrastrukturami badawczymi, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji ich personelu, w stosownych przypadkach wspólnie z infrastrukturami technologicznymi i ekosystemami innowacji;
- e) wzmacnianie europejskiej polityki w zakresie infrastruktury badawczej i współpracy międzynarodowej.

Artykuł 17

Infrastruktury technologiczne

1. Program szczegółowy wspiera projektowanie, rozwijanie, budowę, rozwój, znaczną modernizację oraz integrację infrastruktur technologicznych będących przedmiotem zainteresowania Unii. Ułatwia on dostęp użytkownikom w całej Europie.
2. Działalność obejmuje:
 - a) rozwój, konsolidację i usprawnianie unijnego krajobrazu odpornych i zrównoważonych infrastruktur technologicznych, w tym koordynację między zdolnościami unijnymi a krajowymi i regionalnymi, oraz pokrycie do 20 % kosztów budowy lub znacznej modernizacji ważnych zdolności światowej klasy;
 - b) poprawa widoczności i wykorzystania usług w zakresie infrastruktury technologicznej w całej Unii;
 - c) dostęp naukowców, innowatorów, MŚP, start-upów i scale-upów do infrastruktur technologicznych w całej Unii oraz wsparcie dla działalności waloryzacyjnej służącej przyspieszeniu absorpcji przez rynek;

- d) współpracę i tworzenie sieci kontaktów między infrastrukturami technologicznymi, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji ich personelu, w stosownych przypadkach wspólnie z infrastrukturami badawczymi i ekosystemami innowacji;
- e) wspieranie rozwoju europejskiej polityki w zakresie infrastruktury technologicznej.

Artykuł 17a

Procedura wyboru w celu wparcia budowy lub znacznej modernizacji infrastruktur badawczych i technologicznych światowej klasy

1. Program szczegółowy może wspierać koszty budowy lub znacznej modernizacji ogólnoeuropejskich zdolności światowej klasy w kluczowych obszarach strategicznych w koordynacji z programami krajowymi i regionalnymi maksymalizującymi europejską wartość dodaną. Infrastruktury te wybiera się w drodze otwartej, przejrzystej i konkurencyjnej procedury i zapewniają one silne zaangażowanie polityczne i finansowe ze strony państw członkowskich, z uwzględnieniem prac Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI) (oraz wszelkich innych strategicznych forów ds. infrastruktur technologicznych).
2. Oprócz wymogów określonych w art. 18a ust. 2 rozporządzenia (UE) XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”] infrastruktury muszą spełniać następujące kryteria:
 - a) wykazać, że proponowane nowe zdolności mają kluczowe znaczenie i są światowej klasy, mając za podstawę:
 - (i) interes Unii: są dostosowane do strategicznych priorytetów Unii i wymagają znacznych wspólnych inwestycji Unii i państw członkowskich ze względu na pożądaną skalę i zakres i z myślą o zmobilizowaniu w razie potrzeby innych źródeł finansowania;
 - (ii) priorytety i polityki naukowe, technologiczne lub przemysłowe: służą znacznej poprawie w odpowiednich dziedzinach na szczeblu europejskim i międzynarodowym;

- (iii) eliminowanie jasno wskazanych luk w zdolnościach: są komplementarne z innymi infrastrukturami na szczeblu Unii, dostosowują dostępne obiekty i usługi do niezaspokojonych potrzeb użytkowników oraz zapewniają spójność i konsolidację ekosystemu badania naukowych i innowacji;
- (iv) zapewnienie polityki dostępu i usług w zakresie dostępu: oferowanie skutecznego dostępu i usług unijnej społeczności badawczo-innowacyjnej;
- b) skutecznie wdrażać nowe zdolności, jeśli chodzi o:
 - (i-a) udowodnione istnienie luki w finansowaniu, której państwa członkowskie i mechanizmy rynkowe nie są w stanie wyeliminować samodzielnie;
 - (i) zarządzanie i kierowanie;
 - (ii) wykonalność finansową i zaangażowanie finansowe, w tym ze strony sektora prywatnego;
 - (iii) wykonalność techniczną, zrównoważoność i zasobooszczędność, a także strategię w zakresie danych.

Kryteria te określa się bardziej szczegółowo w programie prac.

Rozdział VI

Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 17b

Strategiczna rola doradcza strategicznego składu komitetu programu „Horyzont Europa”

1. Skład strategiczny komitetu programu „Horyzont Europa” określony w art. 18 ust. 2 lit. a), oprócz pełnienia roli komitetu w rozumieniu rozporządzenia (UE) 182/2011, doradza Komisji i wydaje zalecenia dotyczące:
 - a) ogólnego strategicznego kierunku i strategicznych priorytetów programu „Horyzont Europa”, z uwzględnieniem celów określonych w art. 3 rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie programu „Horyzont Europa”] i procesu określonego w ust. 1a;
 - b) dostosowania Programu do celów polityki Unii w kontekście procesu ustalania strategicznych priorytetów;
 - c) spójności i synergii między Programem a innymi programami i instrumentami Unii, w szczególności w celu maksymalizacji oddziaływania i uniknięcia nakładania się działań.

Skład strategiczny może również wymieniać informacje na temat innych kwestii związanych z niniejszym programem.
2. Na pierwszym posiedzeniu w roli doradczej, na podstawie wniosku Komisji, skład strategiczny komitetu programu przyjmuje swój regulamin wewnętrzny, który musi być przestrzegany, gdy skład ten pełni rolę doradczą.

3. Skład strategiczny zbiera się na posiedzeniach zwyczajnych w roli doradczej co najmniej raz w roku oraz dodatkowo na wniosek zwykłej większości państw członkowskich. Komisja zwołuje posiedzenia i przygotowuje porządek obrad, po konsultacji z członkami składu strategicznego, zgodnie z zadaniami doradczymi składu strategicznego na podstawie niniejszego rozporządzenia i zgodnie z jego regulaminem wewnętrznym. Organizowane są wspólne posiedzenia składu strategicznego komitetu w roli doradczej tego składu oraz Komitetu Generalnego EFK w jego roli doradczej w celu zajęcia się kwestiami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania, w szczególności związanymi z komponentem „Konkurencyjność” filaru II.
4. Państwa członkowskie są od wczesnego etapu angażowane w ustalanie strategicznych priorytetów programu „Horyzont Europa” zgodnie z następującym procesem:
- a) Komisja przekazuje Komitetowi Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji (ERAC) odpowiednie analizy, w tym pochodzące z obserwatorium ds. powstających technologii, sprawozdania prognostyczne, a także, w stosownych przypadkach, oparte na dowodach wkłady zainteresowanych stron.
 - b) ERAC wnosi następnie strategiczny wkład w ogólne strategiczne kierunki i priorytety w zakresie badań naukowych i innowacji na potrzeby programu „Horyzont Europa”.
 - c) Doradztwo ERAC stanowi wkład w przygotowanie przez Komisję wieloletniego dokumentu strategicznego programu „Horyzont Europa” obejmującego cztery filary programu, przy jednoczesnym poszanowaniu ich szczególnego charakteru. Część wieloletniego dokumentu strategicznego Komisji dotyczącego programu „Horyzont Europa” obejmująca komponent „Konkurencyjność” filaru II jest taka sama jak część wieloletniego dokumentu strategicznego, o którym mowa w art. 13b ust. 4 ppkt (iii) rozporządzenia w sprawie EFK, obejmująca komponent „Konkurencyjność” filaru II. Ta część wieloletniego dokumentu strategicznego jest omawiana na posiedzeniach strategicznych, o których mowa w lit. d).

- d) Organizuje się wspólne strategiczne posiedzenia doradcze składu strategicznego w jego roli doradczej i Komitetu Generalnego EFK na podstawie art. 13b rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie EFK] w jego roli doradczej, aby zająć się kwestiami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania związanymi z działalnością w zakresie badań naukowych i innowacji opartych na współpracy finansowaną w ramach komponentu „Konkurencyjność” filaru II.
- e) Skład strategiczny, uwzględniając wieloletni dokument strategiczny programu „Horyzont Europa”, przedstawia Komisji zalecenia dotyczące ogólnego strategicznego kierunku i strategicznych priorytetów programu „Horyzont Europa” przed przygotowaniem programów prac.

Proces, o którym mowa w lit. a)–e), toczy się przed przygotowaniem pierwszych programów prac i trzy lata po rozpoczęciu programu.

Artykuł 18

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. Komitet zbiera się w następujących składach, w zależności od zagadnienia, które ma być przedmiotem dyskusji:

skład strategiczny: strategiczny przegląd i spójność realizacji programu szczegółowego i jego poszczególnych programów prac, w tym z partnerstwami europejskimi;

- ERBN;
- MSCA;
- Społeczeństwo;
- EIC i europejskie ekosystemy innowacji;

- europejska przestrzeń badawcza oraz rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości;
 - infrastruktury badawcze i technologiczne.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
 4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
 5. W przypadku, gdy opinia komitetu ma być uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, jeżeli – przed upływem terminu na wydanie opinii – zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to większość zwykła członków komitetu.
 - 5a. W przypadku aktów wykonawczych, które mają być przyjmowane w sytuacji, gdy komitet nie wyda opinii, Komisja nie przyjmuje danego projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
 - 5b. Komisja regularnie i począwszy od wczesnego etapu informuje komitet o ogólnych postępach w realizacji programu szczegółowego. W szczególności przekazuje ona informacje na temat poszczególnych projektów umożliwiające monitorowanie całego cyklu życia każdego wniosku; wyników poszczególnych zaproszeń i realizacji projektów oraz wykonania komponentów i podkomponentów budżetu programu „Horyzont Europa”.
 6. Zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię przedstawiciele stowarzyszonych państw trzecich lub organizacji międzynarodowych mogą zostać zaproszeni jako obserwatorzy do udziału w posiedzeniach komitetu programu szczegółowego na warunkach określonych w regulaminie wewnętrznym, z uwzględnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego Unii lub jej państw członkowskich.

Artykuł 19

Uchylenie

Decyzja (UE) nr 764/2021 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r.

Artykuł 20

Przepisy przejściowe

1. Niniejsza decyzja nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z decyzją (UE) 2021/764, którą nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program szczegółowy można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem szczegółowym a środkami przyjętymi w ramach decyzji (UE) 2021/764.

Artykuł 21

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2028 r.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący/Przewodnicząca
